

A városrendezés időszerű feladatai

Országrészeket átfogó városrendezési tevékenységről hazánkban 1956 óta szólhatunk, amikor az É. M. Településfejlesztési Főosztálya az ország területét 9 régióra osztotta. Ekkor indulhatott meg az a munka a VÁROSTERV-ben, amely 1960-ig tartott és dokumentálta az országos regionális vizsgálatok eredményét.

Célregionális tervek

A munka közben szerzett tapasztalatok alakították ki a regionális tervezés módszereit és eredményezték Budapest, a Balaton-környék, Mohács-sziget, a debreceni kistáj célregionális tervét. Ez az időszak teremtette meg a népgazdasági tervezés és a regionális tervezés kapcsolatát és határolta el az OT. területi tervezését az É. M. regionális tervezésétől.

Az országos idegenforgalmi keretterv a táji, természeti adottságok, üdülési lehetőségek feltárásával alapot nyújtott a Balaton-környék, a Velencei tó, a Dunakanyar, a Mátra és a Bükk hegységek regionális terveinek elkészítésére, idegenforgalmi és üdülési problémáinak átfogó fejlesztésére.

A regionális tervezés ma egyik legfontosabb feladata a távlati népesség településenkénti eloszlásának elemzése, amely az egyes tervidőszakokban folyó lakásépítkezéseik szétszórásának alapja. Magyarország 63 városának mindegyike rendelkezik ma már általános rendezési tervvel; ezek egy része egyszerűsített terv, ami nagy segítséget jelent a pillanatnyilag megoldandó tervezési kérdésekben.

Az ország kerekén 3200 településből mintegy 1000 a fejlesztésre javasolt terület; a többiek fejlődése a vizsgálatok szerint megállt, sőt egy részük sorvadásával kell számolni.

Városaink részletes rendezési tervei a lakás, kommunális és egyéb beruházások koncentrációjával számolva nagy teret szentelnek a közlekedési kérdéseknek. A közelmúltban városi viszonylatban 20 főre, vidékiben 30 főre számoltak egy gépkocsit.

Az új irányszámok 1000 főre átlagosan 300 gépkocsival számolnak, s ez közlekedési és elhelyezési szempontból már olyan feszítőerőt jelent, hogy a területfelhasználás eddigi mutatóit meg kell változtatni. Az új irányszám azt is jelenti, hogy a jármű- és gyalogos forgalom biztonságos szétválasztását intézményesen meg kell oldani.

Szanálás vagy perifériális építkezés?

A nagyüzemi építési mód, az új technológia, épületelemek és egész épületek tipizálása kihat a telepítéspolitikára is. Eddig az új lakótelepek építését lehetőleg szanálásmentes perifériákra irányították, míg a város belső magja avult maradt. Elég, ha arra utalunk, hogy az elmúlt három évben 5 milliárd 600 millió forintot költöttünk avult épületek karbantartására. A szanálásmentes építkezések gazdasági előnye tehát gyakran csak látszólagos.

Ezzel függ össze az is, hogy az eddigi rendelkezések az összes épülő lakások 3 százalékában állapították meg a lebontható lakások arányát. Ezt a merevséget az élet követelményei feloldották, mert ma már nem riadunk vissza 10–15 százalékos arányszámtól sem, ha a gazdaságosság komplex szemléletére helyezkedünk. De nem tekinthetünk el attól sem, hogy a felújított lakások avult felszerelését összehasonlítsuk az új lakások komfortjával.

Budapestre vonatkozó újságcikkek				OSZTÁLYOZÁS	
Szerző:	Dr. György J. János		Hely:	F. 25. 091	
Cím:	A városrendezés időszerei		Idő:	"1964"	
Forrás:	Lélektani Élet		Személy:		
(Hely)	1964. jún. 18.		Helyszám:		
(Idő)					
(Köt. v. füz.)					
(Oldal)					

Ez a szemlélet teszi lehetővé Salgótarján városközpontjának olyan átépítését, amelyek következtében az egész város képe alapjaiban megváltozik és a szocialista városrekonstrukció egyik mintatelepülése lesz.

A második ötéves terv lakásépítkezései általában a meglévő közművekre támaszkodnak. A harmadik ötéves terv lakásépítési programja azonban új közművek építését követeli. A konkrét beruházásokat tehát csak úgy lehet ütemezni, hogy az alapközművek elkészülésével számolunk.

A komplex gazdaságossági szemlélet kiterjed a lakó- és munkahely kapcsolatára, és arra is, hogy a meglévő óvoda, iskola, rendelő, üzlethálózat elegendő-e, illetve a bővítés biztosítható-e.

Elhaló tanyarendszer

A mezőgazdasági nagyüzemek kialakulásával a tanyarendszer értelmét veszti, mert a lakosság nagyobb településekbe tömörül. Az új életforma követelte szocialista falu kialakítására az Építőművészek Szövetsége pályázatot hirdetett. A pályázók értékes gondolatai elsőnek Székkutas és Hortobágy faluterveiben öltönek testet.

Parasztságunk jó része érthetően ragaszkodik a régi nagytelkes, háztáji gazdálkodásra alkalmas településformához. Ez azonban az egy hektárra jutó lakosságot olyan mértékben csökkenti, hogy az a teljes közművesítést akadályozza.

A mezőgazdaság terméshozamának általános emelkedésével és a parasztság gondolkodásmódjának megváltozásával ezt a problémát is az élet fogja megoldani a nagyobb lakáskultúra és a magasabb életszínvonal javára.

Dr. GYÖNGYÖSI ISTVÁN